

Kommunens ansvar for tjenester til utviklingshemmede

08.09.2021

Overordna faglig ansvarlige i kommunene

Fylkesmannen i Agder

28.10.2021

Webinarrekke

Dato	Tema	Målgruppe
08.09.2021	Kommunens ansvar for tjenester til utviklingshemmede Tema vil være: <ul style="list-style-type: none">- Hva ligger i rollen som OFA- Om kapittel 9-vedtak- Kompetansekrav Gode tjenester til utviklingshemmede – bruk av tvang og makt	Overordna faglig ansvarlige (OFA) i kommunene
29.09.2021	Vergemål	Alle ansatte i tjenestene og OFA-ene
13.10.2021	Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4A og helse- og omsorgstjenesteloven kap. 9 - herunder tema om samtykkekompetanse	Alle ansatte i tjenestene og OFA-ene
28.10.2021	Gjennomgang av vedtaksmalen for vedtak om bruk av tvang og makt, herunder HAVOs rolle, nytt tiltak i vedtaksperioden og pårørendesamarbeid	Alle ansatte i tjenestene og OFA-ene

Velkommen til webinar

Dagens tema:

- Om kapittel 9-vedtak
- Hva ligger i rollen som OFA
- Kompetansekrav

OFA i Flekkefjord – Elisabeth Spikkeland

Rundskriv

 HelseDirektoratet

Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming
Lov av 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester
kapittel 9

Rundskriv
IS-10/2015

Foto:

Et regelverk gir ikke i seg selv tilstrekkelig vern mot krenkende behandling eller andre former for overgrep mot mennesker med utviklingshemming.

Den viktigste beskyttelsen ligger i de verdier og de holdninger omsorgsmiljøene og samfunnet ellers besitter.

Å videreutvikle metoder som så langt som mulig gjør bruk av tvang overflødig, er en sentral oppgave for fagfeltet.

Helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9

§ 9-1 Formål

Formålet med reglene i dette kapitlet er å hindre at personer med psykisk utviklingshemning utsetter seg selv eller andre for vesentlig skade og forebygge og begrense bruk av tvang og makt.

Hva skal regnes som tvang og makt

Tiltak som personen motsetter seg

Inngripende tiltak som uansett motstand må regnes som bruk av tvang eller makt

Inngripende varslingsystemer skal alltid regnes som tvang eller makt

Tvang overfor barn

Reglene gjelder på samme måte for barn og voksne.

Samtykke eller instruks fra foreldrene kan ikke komme i stedet for et vedtak etter kapittel 9

- Tiltak som barnet motsetter seg
- Inngripende tiltak

§ 9-7; Kommunens saksbehandling

1. Beslutning om bruk av tvang og makt i akuttsituasjoner – skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner - skal straks sendes den faglig ansvarlige for tjenesten
2. Vedtak om tvang og makt skal **treffes** av den som har det overordnede ansvaret for tjenesten

Det overordnede faglige ansvaret for tjenesten

- Det skal være en person som har dette ansvaret i kommunen
- Viktig at denne personen kan følge med på bruken av tvang i tjenestene
- Sikre at bruk av tvang ses i sammenheng med det totale tjenestetilbudet til personen
- At det legges til rette for minst mulig bruk av tvang

Vedkommende må derfor være plassert på et nivå som innebærer innflytelse både på organisering og på økonomiske og personellmessige ressurser.

Den overordret faglig ansvarlige skal:

Sikre at det er på plass en faglig ansvarlig for gjennomføringen av tiltaket

Den faglig ansvarlige for gjennomføringen

Vedkommende skal være et bindeledd mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten

Ofte den som i praksis utformer vedtaket

Være ansvarlig i det daglige arbeidet og under gjennomføringen av tiltaket

må være nært knyttet til den daglige tjenesteytingen overfor personen

§ 9-9 Rett til kvalifisert personale

- Tiltak etter § 9-5 tredje ledd bokstav b
– skadeavvergende tiltak i gjentatte nødsituasjoner – utdanning i helse-, sosial- eller pedagogiske fag på høyskolenivå
- Tiltak etter § 9-5 tredje ledd bokstav c
– tiltak for å dekke grunnleggende behov - fullført videregående opplæring i helse- og sosialfag/oppvekstfag

Dispensasjon

- Kan gis i særlige tilfeller
 - bruke bestemte personer som kjenner tjenestemottakeren godt, og som vedkommende er trygg på
 - gjennomføring av tiltaket i liten grad byr på faglige utfordringer, som ved bruk av enkelte statiske tiltak

Tall fra 2020

Embete	Beslutninger om tvang i nødssituasjoner		Vedtak om bruk av tvang for skadeavverging / dekking av grunnleggende behov										Antall sted-lige tilsyn
	Antall meldte beslutninger	Antall personer beslutningene gjaldt	Antall klagesaker	Gitt helt eller delvis medhold i klagesakene	Antall overprøvede vedtak	Antall godkjente vedtak UTEN endring	Antall godkjente vedtak MED endring	Antall godkjente vedtak med innvilget dispensasjon	Personer med godkjent vedtak per 31.12.2020	Antall påklagde vedtak			
Oslo og Viken	8513	520	2	1	514	337	80	285	395	3		35	
Innlandet	1225	105			213	201	11	205	213	1		12	
Vestfold og Telemark	979	77			113	92	12	97	97				
Agder	434	60			163	153	8	126	151			18	
Rogaland	20659	106			183	151	13	150	149			4	
Vestland	3285	158			341	294	34	219	290			46	
Møre og Romsdal	2352	71	1		137	85	35	93	111	4		4	
Trøndelag	1549	78			147	140	2	72	130			2	
Nordland	365	27			91	76	11	67	63			9	
Troms og Finnmark	2347	35			89	64	11	66	70			1	
I alt	41708	1237	3	1	1991	1593	217	1380	1669	8		131	

Og hittil i 2021

Statsforvalter	Beslutninger om tvang i nødssituasjoner				Vedtak om bruk av tvang for skadeavverging / dekking av grunnleggende behov							Antall påklagde vedtak	Antall sted-lige tilsyn
	Antall meldte beslutninger	Antall personer beslutningene gjaldt	Antall klagesaker	Gitt helt eller delvis medhold i klagesakene	Antall overprøvede vedtak	Antall godkjente vedtak UTEN endring	Antall godkjente vedtak MED endring	Antall godkjente vedtak med innvilget dispensasjon	Personer med godkjent vedtak per 31.08.2021				
Oslo og Viken	7505	375			244	170	38	143	351	1		3	
Innlandet	610	73			146	138	6	130	202	1		6	
Vestfold og Telemark	636	56	1		104	89	4	78	123				
Agder	304	60			129	123	5	98	174			11	
Rogaland	2989	76			118	100	9	99	158			4	
Vestland	2768	134			190	157	26	131	254			47	
Møre og Romsdal	1266	55			86	55	15	49	112			4	
Trøndelag	886	41			119	113	4	63	150			10	
Nordland	46	20			58	47	10	46	58	1		4	
Troms og Finnmark	825	21			52	43	3	40	61	1		1	
I alt	17835	911	1	0	1246	1035	120	877	1643	4		90	

Nasjonal veileder

Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming

Nasjonal veileder

Først publisert: 02. juni 2021
Sist faglig oppdatert: 02. juni 2021

Publisert 2. juni 2021

Innhold i veilederen

Beskriver lovkrav og anbefalinger;

- Skal – krav i lov eller forskrift
- Bør – sterk anbefaling
- Kan – anbefaling, mulighet

Hovedtemaer i veilederen

- samarbeid og kompetanse
- personsentrerte og individuelt tilrettelagte tjenester
- livsfaser og -overganger
- habilitering og bistand i hverdagen
- helseoppfølging
- samarbeid med familie, pårørende og verge
- dokumentasjon og taushetsplikt

Helsedirektoratet lanserer veilederen

[Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming \(webinar\) – Helsedirektoratet](#)

21. september 2021 – 13.00 – 14.00

Streames direkte, er gratis og krever ikke påmelding